

همشهری

عکس همشهری حامد خورشیدی

از غارت خاک هرمز و یادگاری نویسی روی سی‌وسه‌پل تا بالارفتن از دیواره‌های تخت جمشید

تیشه بر ریشه

میزگرد تلویزیون همشهری درباره وندالیسم در گردشگری که در نوروز بیشتر دیده شد

میزگرد

گروه سرزمین من

بیش از ۲۶ میلیون ایرانی در نوروز ۱۴۰۴ سفر کردند. بیش از ۶۱ میلیون نفر – شب‌اقامت در کشور ثبت شد و به اعلام ستاد مرکزی خدمات سفر، ۱۱۵ تریلیون تومان گردش مالی حاصل از سفر ایرانی‌ها در نوروز ۱۴۰۴ بود. اما این همه ماجرا نیست. تاکنون هنوز خسارتی که حضور انبوه گردشگر بر نقاط

حساس و شکننده نظیر عرصه‌های طبیعی، سواحل، جنگل‌ها و نقاط کوهستانی و حتی یاد‌بدهای انبوه از آثار تاریخی پر جای می‌گذارد، محاسبه نشده است.

در آمدرزایی مشخص و هزینه‌زایی هنوز بنهان مانده است. تصاویر منتشرشده از سفرفرهای نوروزی در جزیره هرمز، تصاویری تأسف‌برانگیز از غارت خاک زنگی و نفره‌قام این جزیره است؛ تا جایی که مردم محلی، بومیان جزیره و فعالان محیط‌زیست را به حضور میدانی برای منصرف کردن مردم از برداشت خاک جزیره هرمز گشایند. تذکر میدانی اما چندان

چرا کمیته طبیعت‌گردی و گردشگری سبز وزارت میراث

فرهنگی که متولی مدیریت سفر به عرصه‌های طبیعی است، نتوانسته سفرهای مسئولانه را گسترش دهد؟ دیدید که پلیس از چمدان یک گردشگر ۴۰ کیلوگرم خاک جزیره هرمز کشف کرد؟

محمد جهانشاهی، دبیر کمیته طبیعت‌گردی و گردشگری سبز وزارت میراث فرهنگی، محصولات گردشگری کشور از منابع گردشگری به‌دست می‌آیند. این نگرانی همیشه وجود داشته که این منابع ارزشمند تحت تأثیر مسائل مختلف گردشگری کشور است. همان مقدار که از ایرچالش تغییر اقلیم گرفته تا عدم‌درک مناسب‌از دست‌برود، غنی‌ترین منابع

گردشگری را در کشور داریم و یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها پایداری منابع گردشگری کشور است. همان مقدار که باید نگران ضریب اشغال هتل‌ها باشیم باید نگران پایداری منابع گردشگری نیز باشیم. این موضوع نیز فرابخشی است؛ بخشی از مدیریت منابع با وزارت میراث فرهنگی است و بخش دیگر در اختیار سایر نهادهاست. به‌نظر می‌رسد با تاوأم شرایط کنونی و از دست‌دادن کیفیت و کمیت منابع گردشگری، در سال‌های آینده با چالش جدی مواجه شویم؛ چرا که پایین آمدن کمیت و کیفیت از مزیت‌های رقابتی گردشگری کشور می‌کاهد.

رفتار برخی گردشگران در تعطیلات نوروز نظیر آنچه در هرمز

رخ‌داد وایرال‌شده. ریشه این رفتارها چیست؟

ندا زرن‌دیان، دکتری گردشگری و عضو هیأت علمی دانشگاه تهران: یافتن ریشه‌های وندالیسم با گردشگران شروع نمی‌شود. در ماجرای خاک هرمز فقط گردشگر مقصر نیست. از زمان فروش خاک هرمز در شیشه‌های کوچک‌از طریق مردم محلی در قالب صنایع‌دستی خیلی نمی‌گذرد. اگر انگشت‌اشاره‌رافقط به سمت گردشگر بگیریم، اشتباه کرده‌ایم. در یافتن ریشه‌های وندالیسم باید گردشگران، مردم محلی و دولت را به یک اندازه دارای اشتباه نه تقصیر دانست. چون عدم‌آگاهی‌با اینکه جرمی رخ داده باشد، آ‌موضوع متفاوت است.

مسئولیت مدیریت گردشگران در طبیعت و آگاهی‌رسانی به آنها با کمیته ملی طبیعت‌گردی است. وقتی تنه درخت بلوط را که میلیون‌ها دلار ارزش اکولوژیک دارد، آتش می‌زنند که درون آن کباب درست کنند، وقتی حجم زیاد زباله در استان‌های شمالی بر جای می‌ماند و خاک هرمز غارت می‌شود کمیته طبیعت‌گردی دقیقاً چه کار می‌کند؟

محمد جهانشاهی، دبیر کمیته طبیعت‌گردی و گردشگری سبز وزارت میراث فرهنگی: در تعطیلات گذشته بیش از ۳۰ میلیون ایرانی سفر داخلی رفتند. جامعه در چه محیطی آموزش می‌بیند و مسائل فرهنگی و رفتارهای

اجتماعی‌اش پرورش داده می‌شود؟ کیفیت آموزش، کیفیت اهمیت دادن به منابع پایه، مسائل فرهنگی در فضای آموزشی مثل آموزش و پرورش و صدا و سیما کجا قرار دارد؟ اصلاً سهم توجه به این مسائل چقدر است؟ وزارت میراث فرهنگی و گردشگری براساس امکانات، وظایف و ظرفیت‌هایش در بهترین حالت زیر ۵ درصد مسئول است. ۲۵ هزار اثر تاریخی داریم که بودجه و امکانات این وزارتخانه صرف مدیریت این آثار می‌شود. جمعیت کشور هم افزایش یافته و تعداد گردشگران نیز بیشتر شده است، اما به همان نسبت زیرساخت‌ها توسعه نیافته و توازن بین امکانات و مقاضای وجود ندارد. این‌نامه کمیته طبیعت‌گردی و گردشگری سبز وزارت میراث فرهنگی در سال ۸۷ تصویب و یکبار بازبینی شد. اما کمیته طبیعت‌گردی حدود ۱۵ سال تقریباً تعطیل شد و یکی دو سال است که دوباره فعالیت خود را شروع کرده است. با چالش‌های زیادی در گردشگری داخلی مواجهیم که بخش زیادی از آن مربوط به رفتار گردشگران است.

به نظر می‌رسد همچنان برنامه‌ای برای کاهش شدت آسیب‌ناشی از گردشگری به عرصه‌های طبیعی وجود ندارد. اگر قرار باشد گردشگر را مقصر ندانیم چه کسی را باید مسئول دانست؟ ندا زرن‌دیان، دکتری گردشگری و عضو هیأت علمی دانشگاه تهران: گردشگر به اندازه خود مقصر است. گردشگر، مردم محلی و دولت هر کدام کاستی داشته‌اند. هر کدام از این اعضا در مورد منابع ملی و طبیعی مسئولند. برای هر کدام از این مسئولان باید الگو و راهکار ارائه دهیم. در بحث آموزش تجربه‌های موفق بوده است. پلیس راهمایی و رانندگی با ساخت انیمیشن‌های آموزشی توانست کودکان را از همان دوران مدرسه آموزش دهد و آنها را همیار پلیس کند و فرهنگ عمومی را تغییر دهد. همین روش را در مورد میراث

تأثیرگذار نبود و سرانجام کارزار و پوش مردمی بازگرداندن خاک هرمز از هر نقطه ایران به جزیره هرمز راه افتاد و شرکت پست جمهوری اسلامی نیز اعلام کرد خاک این جزیره را از هر نقطه کشور به رایگان به هرمز بامی‌گرداند. وندالیسم حاکم بر رفتار برخی گردشگران داخلی در نوروز ۱۴۰۴ اما محدود به غارت خاک هرمز نبود. انتشار تصاویر بالارفتن از دیواره‌های تخت‌جمشید، یادگاری‌نویسی بر ۳۲ پل و آثار تاریخی و... علاوه بر انبوه زباله بر جای مانده از حضور گردشگران در جنگل‌ها، سواحل و عرصه‌های

طبیعی نیز همان اندازه که خاک هرمز به غارت رفت در فضای مجازی وایرال شد. اما چه کسی مقصر وندالیسم در گردشگری ایران است؟ دولت در فرهنگ‌سازی کوتاهی کرده است یا گردشگران ایرانی فرهنگ سفر ندارند؟ این موضوعی است که روزنامه همشهری در میزگرد تلویزیونی خود با حضور محمد جهانشاهی، دبیر کمیته طبیعت‌گردی و گردشگری سبز وزارت میراث فرهنگی و ندا زرن‌دیان، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و دکتری مدیریت بازاریابی در بحث گذاشته است.

جهانشاهی: وندالیسم نه در ایران که در جهان امکان حذف ندارد. اولویت باید کاهش سرعت وندالیسم از آنچه در نوروز رخ داد تا نوع برخورد گردشگران با مسائل فرهنگی جامعه محلی گسترده است.

یافتن ریشه‌های وندالیسم با گردشگران شروع نمی‌شود. در ماجرای خاک هرمز فقط گردشگری شیشه‌های کوچک از طریق مردم محلی در قالب صنایع‌دستی خیلی نمی‌گذرد. برداشتن خاک هرمز فقط مربوط به این تعطیلات نیست

فرهنگی و گردشگری هم می‌توان ادامه داد و جریان‌سازی کرد.
جزیره هرمز ۸۰۰ نفر ظرفیت ورود گردشگر دارد. در حالی که امسال روزانه ۱۲ هزار مسافر به این جزیره وارد شدند، طبیعی است که این جاذبه طبیعی به مرور از نقشه گردشگری حذف شود. چه اقدامی برای تعریف ظرفیت برد مسافر برای این جزیره داشتید؟
محمد جهانشاهی، دبیر کمیته طبیعت‌گردی و گردشگری سبز وزارت میراث فرهنگی: اصلی‌ترین مشکل نبود زنجیره کشنگری در صنعت گردشگری است. هرمز بیش از ۱۰ سال است که با گردشگر بی‌شمار در روز مواجه است. الان کمیته ملی طبیعت‌گردی در تلاش است در حوزه گردشگری یادار با مراکز علمی و تشکل‌های غیردولتی و رسانه‌ها ارتباط بیشتری برقرار کند، ولی معتقدم این ارتباط همچنان کم است. برنامه اقدام فوری گردشگری را رویکرد بهبود شاخص‌های پایداری در گردشگری در حال تدوین است و به‌دنبال این هستیم که برای بخش‌های آموزش، توسعه گردشگر داخلی و... برنامه اضطراری تهیه کنیم. با سازمان حفاظت محیط‌زیست هم در حال مذاکره هستیم. بسیاری از مقاصد گردشگری در مناطق ۴گانه است که برنامه جامع مدیریت دارند، ولی پاشنه آشیل گردشگری پایدار همین ظرفیت‌برد مناطق است.
سه‌تاد خدمات سفر اعلام کرد ۱۱۵ تریلیون تومان گردش مالی سفرهای نوروزی بود. آیا نباید بخشی

کوتاه‌تر از خبر

مهاجران وارد

«دوره‌گسنگی» شدند

دسته‌های بزرگی از فلامینگوهای مهاجر که تعدادشان به ۲ هزار قطعه می‌رسد، وارد تالاب «دوره‌گسنگی» نغده شدند. هر سال در این فصل فلامینگوهای مهاجر از دریاچه ارومیه به سمت تالاب‌های اقماری پارک ملی دریاچه از جمله تالاب «دوره‌گسنگی» نغده جهت استراحت و تغذیه مهاجرت می‌کنند. این پرندگان مدتی را در تالاب «دوره‌گسنگی» استراحت و تغذیه می‌کند و سپس کوچ خود را به مناطق شمالی تر ادامه می‌دهند.

زمین‌خواری در

پناهگاه حیات‌وحش

با همکاری یگان منابع طبیعی هزار مترمربع از اراضی ملی پناهگاه حیات‌وحش لوندویل آستارا از متصرفان منطقه رفع تصرف آتی شد. افرادی که با سوءاستفاده از پسروی آب‌ریای خزر اقدام به تخریب و تصرف اراضی ملی پناهگاه لوندویل به صورت ششپانه کرده و درصددالآن آن به املاک قدیمی خود بودند، توسط مأموران موردشناسایی قرار گرفتند. مردم روستاهای حاشیه پناهگاه حیات‌وحش درصورت مشاهده فعالیت غیرقانونی می‌توانند مراتب را به اداره محیط‌زیست یا سامانه ۱۵۴۰ اطلاع دهند.

منابع طبیعی

آماده‌باش ۲ یگان

برای فصل حریق جنگل

فرمانده یگان حفاظت منابع طبیعی با اشاره به همکاری با یگان حفاظت محیط‌زیست، نخستین و مهم‌ترین برنامه مشترک را مقابله با حریق دانست و گفت: همکاری با لاهلال احمر و سازمان مدیریت بحران نیز در جریان است. علی‌ملکی آهنگران را گفت‌وگو با ایسنا افزود: زمینه فعالیت یگان حفاظت محیط‌زیست و یگان حفاظت منابع طبیعی بسیار نزدیک و تنگاتنگ است؛ به نوعی لازمه و تکمیل‌کننده یکدیگرند. این همکاری در چارچوب حفاظت از حیات‌وحش صورت می‌پذیرد و این دو نهاد در هر دو سطوح کلان و پرسنل تعامل و همکاری نزدیکی با یکدیگر دارند که در این‌باره به استان‌ها نیز ابلاغیه‌ای ارائه شده است. به‌ویژه در زمینه اطفای حریق، فارغ از اینکه عرصه مورد نظر به محیط‌زیست واگذار شده یا سازمان حفاظت منابع طبیعی، همکاری تنگاتنگی وجود دارد. در همین زمینه استفاده مشترک از پایگاه‌های موجود در سراسر کشور نیز درصورت نیاز در دستور کار قرار دارد.

محیط زیست

تصویب پروتکل اثرات

زیست محیطی خزر

مدیرکل دفتر بررسی و مقابله با الودگی‌های دریایی گفت: پروتکل ارزیابی اثرات زیست‌محیطی فرامرزی دریای خزر الحاقی کنوانسیون تهران در خردادماه ۱۳۹۷ در اسلامی رسید.

به گزارش همشهری، امید صدیقی ادامه داد: این پروتکل در جلسه فوق‌العاده اعضای متعهد به کنوانسیون تهران در خردادماه ۱۳۹۷ در شهر مسکو به امضا رسید و از آن تاریخ روند دریایی خزر و عضو کنوانسیون طی شد و ۴ کشور دیگر ساحلی خزر این پروتکل را در ۱۱ استان، نقش‌بسزایی در چرخه اقتصاد دارند. جنگل‌های زاگرس با مساحت تقریبی ۶ میلیون هکتار با پوشش ۱۱ استان، نقش بسزایی در چرخه اقتصاد دارند. جنگل‌های زاگرس ضمن بهبود کیفیت آتمی، بیشترین تأثیر را در تعدیل آب‌وهوا و تعادل اقتصادی واجتماعی دارند.